У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 190. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 14-го ЖОВТНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 14, 1971 No. 190. VOL. LXXVIII.

ПРЕМ'ЄР ТРУДО ПЕРЕДАСТЬ КОСИГІНОВІ „ДЕЯКІ З'ЯСУВАННЯ" УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ КАНАДИ В СПРАВІ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ В СССР

Вінніпеґ. — Міжнародні пресові аґенції, а за ними преса й радіо в Канаді і ЗСА, подали вістку, що прем'єр Канади П'єр Трудо пообіцяв групі українських студентів, що він передасть советському прем'єрові Алексєєві Косиґінові, при нагоді його заповіджених відвідин в Канаді, „деякі з'ясування" цих студентів відносно трактування українських політичних в'язнів у Совєтському Союзі. Прем'єр Трудо склав заяву у відповідь на інтерпеляцію групи українських студентів, які з ініціятиви Союзу Українських Студентів Канади влаштували біля будинку манітобської леґіслятури протест, получений з голодуванням, домагаючись зустрічі з прем'єром Трудо під час його приїзду до Вінніпеґу з нагоди Десятого Конґресу Українців Канади, під час якого прем'єр Трудо виступив з промовою, з'ясовуючи нову політику уряду Канади відносно етнічної і культурної мозаїки тієї країни. Згідно з цовідомленням пресових аґенцій, прем'єр Трудо заявив студентам, що коли вони перешлють йому листа із „деякими представленнями у формі, на яку б ми погодилися", він передасть це з'ясування Косиґінові. Студенти закінчили свій протест після зустрічі з прем'єром Трудо. Речник студентів, Юрій Божик з Торонта, опісля заявив, що домовленою формою їхнього з'ясування справи є те, що вони вчинять це на „гуманітарній, а не політичній базі".

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНА АВІЯЦІЙНА АДМІНІСТРАЦІЯ вирішила тимчасово відкликати розпорядження про стандарт ґуркоту на аеродромах, бо летунські компанії не можуть ще забезпечити зниження ґуркоту літаків. Щоб виконати розпорядження Федеральної Авіяційної Адміністрації, летунські компанії мали б закупити десятки тисяч будинків навколо аеродромів і таким способом уникнути постійних скарг і нарікань людей, які там живуть. Однак, така купівля коштувала б десятки більйонів долярів і не під силу компаніям.

СТУДЕНТ БУДЕ ПЛАТИТИ ЗА СВОЄ НАВЧАННЯ у вищій школі в залежності від того, скільки заробляє його батько. Такий експеримент розпочали в одній із вищих шкіл у стейті Висконсин. Однак, незалежно від заробітку батьків, студент мусить все таки заплатити за навчання в Белойт Коледжі мінімум 1 000 долярів річно. Коли ж його батьки заробляють достатньо чи й багато, то найвища річна оплата становитиме 3 300 долярів.

НЮЙОРКСЬКА ТЮРЕМНА СТОРОЖА має наказ негайно атакувати бунтівників у тюрмах і старатись звільнити захоплених бунтівниками закладників. Сторожа має право користуватись при потребі зброєю.

ПОШТОВЕ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМУЄ, що напевно з весни 1972 року відбудеться ще одна підвишка цін на листи, щоб оплатити всі поштові видатки. Проєктують підвищити оплату звичайного листа на 1 цент, отже він буде коштувати 9 центів. У травні ц. р. звичайний лист коштував 6 центів, а відтоді 8 центів, а летунський — 11 центів.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ Кейгілл підписав закон про виплату відшкодування жертвам бандитських нападів на вулиці чи вдома. Стейт, після перевірки випадку окремою комісією. буде покривати оплату за медичну допомогу й лікування жертви, а у випадку смерти — виплатить допомогу її родині. Ніякого відшкодування не буде жертвам автомобільних та ін. катастроф, якщо при тому випадку не було бандитського нападу чи грабунку.

У СВІТІ

ЯПОНІЯ ЗАКУПИТЬ в Америці впродовж найближчих 5 років зброю за суму одного більйона долярів — заповів Наомі Нішемура, новий директор японської Аґенції оборони, як офіційно називається японське міністерство військових справ. Але такий плян мусить ще схвалити міністер фінансів і парлямент, в якому поважні впливи мають пацифістичні соціялісти.

ДО МОСКВИ ПРИЇХАВ єгипетський президент Анвар Садет, що його дуже „сердечно" привітали комуністичний шеф Леонід Брежнєв і інші кремлівські проводирі. Садат заявив на від'їзному з Каїро, що він їде „розпорошити хмари", які нависли були над єгипетсько - совєтськими відносинами. Ті „хмари" постали внаслідку арештування в Єгипті колишнього совєтофільського міністра Алі Сабрі й інших впливових совєтофілів. З Ню Йорку безпосередньо до Москви полетів єгипетський міністер закордонних справ Махмуд Ріяд. Головна тема тих нарад у Москві — дальші достави совєтської зброї для Єгипту та проблема війни чи миру з Ізраїлем.

БРИТІЙЦІ АРЕШТУВАЛИ члена своєї амбасади в Хартумі, Судан, Лінарда Майкела Гінчліфа під закидом ведення шпигунської роботи. Гінчліф був нижчим слабо винагороджуваним урядовцем. Не сказано, кому він продав засекречений документ, але — найбільш вірогідно — Совєтам.

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ПЕРЕБУВАЄ тепер з офіційними відвідинами японський монарх Гірогіто з своєю дружиною Нагако. З висоти літака вони оглянули, між іншим, терени у Мюнхені, де відбудеться найближча Олімпіяда. У Бонні привітали японську королівську пару 21 гарматнім стрілом. Тому, що президент Західньої Німеччини Густав Гайнеман хворий, заступає його як офіційний господар, голова „бундесрату", посадник Бремену Ганс Кошнік.

НА СИНОДІ ЄПИСКОПІВ У РИМІ ВИСТУПАВ кардинал Кролль з Філядельфії, який признав, що більшість з-посеред кругло 60.000 римокатолицьких духовників в Америці є за скасування примусового целібату. Проте — казав він — римо - католицькі владики в Америці є за збереження целібату. Зате бельгійський кардинал Леон Суененс висловився рішуче за висвячування жонатих питомців, а канадійський кардинал Джордж Флегіф заторкнув проблему більшої участи жінок у Католицькій Церкві.

Провідники робітничих спілок підтримують урядову програму боротьби з інфляцією

Вашингтон. — Провідники організованого світу праці, між ними Джордж Міні — президент АФП-КІО, Френк Фіцсіммонс — голова спілки погоничів (шоферів) та Ліонард Вудкок — голова спілки автомобільних робітників, погодилися підтримувати заплановану президентом Ніксоном програму боротьби з інфляцією, здійснювання якої почнеться після закінчення теперішнього періоду замороження цін і заробітних платень, значить після 13 листопада. Заяву про підтримку програми Президента склали представники світу праці після того, як вони одержали від президента Ніксона особисте, стверджене його підписом запевнення, що трискладова Рада Платень, яка мала б контролювати збільшування заробітних платень у другій фазі стабілізаційної програми уряду, не буде підлягати ветові Ради Коштів Прожитку — урядової установи, встановленої для нагляду над здійснюванням напрямних теперішнього замороження. Одержавши це запевнення і погодившися підтримувати програму Президента, провідники світу праці застерегли собі право обстоювати свої вимоги в справі здійснювання цієї програми. Зокрема вони заявили, що будуть і далі опонувати проти пропонованих Президентом Конґресові податкових реформ і що вони будуть боротися за повне затруднення, яке є ключовою відповіддю на сучасні американські економічні проблеми. Погоджуючися на підтримку пропонованої Президентом контролі коштів заробітку і на участь представників світу праці в установленій Раді Платень, провідники робітничих спілок заповіли, що вони створять свою окрему установу для нагляду і контролювання цін. Напрямні економічної політики уряду в періоді після замороження були передані провідникам світу праці секретарем праці Джеймсом Д. Годжсоном на письмі, потвердженому згодою і підписом Президента.

Палата Репрезентантів схвалила додаток до Конституції про рівноправність жінок

Вашингтон. — У вівторок 12 жовтня ц. р. Палата Репрезентантів прийняла 354 голосами проти 23 додаток до Конституції ЗСА, який забороняє дискримінацію жінок на основі статі. Прийнято цей додаток у формі пропонованій уже протягом довгого часу оборонцями жіночих прав. У висліді дискусії з додатку викреслено пропозиції зберегти обов'язуючі досі постанови про законність покликування до війська осіб чоловічої статі з виключенням жінок, як таж положення про різне трактування жінок і чоловіків в сучасному американському законодавстві. Прихильники жіночих прав доводили, що збереження цих постанов касувало б у своїй основі інтенції додатку про рівні права і їх скреслено у висліді голосування, яке дало 265 голосів проти 87. Схвалений Палатою Репрезентантів додаток до Конституції перейде тепер на розгляд Сенату, який досі не схвалив ще жадного законопроєкту, в такій формі, як її вимагають оборонці жіночих прав. Доля цього додатку в Сенаті не є певною. Якщо й навіть Сенат схвалить його, то він мусітиме здобути ратифікацію щонайменше 38 стейтів, щоб увійти в силу.

В найближчому тижні будуть проголошені обрані Президентом кандидати на двох суддів Найвищого Суду

Вашингтон. — У відповідь на питання, поставлені президентові Ніксонові під час пресової конференції, відбутої у вівторок 12 жовтня, в справі плянованих ним номінацій на опорожнені місця в Найвищому Суді, він заявив, що відповідне повідомлення в цій справі буде проголошене вже в найближчому тижні. Згідно із заявою Президента, на листі кандидатів є також прізвище віпа Сенату сенатора Роберта К. Бирда, якого рекомендує гаряче група демократичних сенаторів, і проти якого виступив тільки демократичний кандидат на президента сен. МекҐоверн. Заявив також Президент, що він не виключає кандидатури якоїсь жінки на становище судді в Найвищому Суді. Попередньо з Білого Дому повідомили, що листа евентуальних номінатів на вакантні становища суддів у Найвищому Суді включає яких десять чи й дванадцять осіб, але ж заперечено, начебто сен. Бирд був на першому місці між пропонованими особами. Опорожнилися два місця в Найвищому Суді в наслідок смерти Гюґа Л. Блека і відходу в стан спочинку Джона М. Гарлана.

В найближчу неділю в Янґставні відбудуться збори Відділів УНСоюзу місцевої Округи

Джерзі Сити. — Головна канцелярія УНСоюзу пригадує, що в найближчу неділю, 17-го жовтня 1971 р. в Янґставні, в Союзовім Домі, при 914 Френклин евеню відбудуться організаційні збори Відділів Янгставнської Округи УНС в яких повинні взяти обов'язкову участь усі відділові та окружні урядовці. Членам і гостям з-поміж місцевого українського громадянства господарі зборів будуть раді. Початок о годині 3-ій по полудні. В зборах візьмуть участь головний касир УНСоюзу Петро Пуцило та обласний організатор Округи Володимир Гірняк. Збори намітять також дату Союзового Дня Округи та його програму й ряд інших, важливих справ. Збори попередить короткий вишкільний курс для відсвіження найконечніших відомостей про життьове забезпечення, які дає своїм членам Український Народний Союз. Місцеві громадяни повинні скористати зі змоги дістати докладні та корисні інформації про забезпечення УНСоюзу від його фахівців, які прибудуть на збори.

ПЕРШИЙ ВІДДІЛ СУА

Ню Йорк. — Перший Відділ Союзу Українок Америки відзначить 50-ліття від часу свого заснування бенкетом у суботу 4-го грудня о 7-й г. вечора, в залі Українського Народного Дому при 2-й евню. Рано того ж дня в св. Юрі відбудеться о 9-й г. Богослуження, о 5:30 вечора — коктейль та оглядини Архівної Виставки І-го Відділу СУА. В програмі бенкету: доповідь, вечеря, привіти, представлення гостей мистецька частина.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПОЛЕТИТЬ ДО МОСКВИ В ТРАВНІ 1972

Вашингтон. — Президент Ніксон заявив на своїй пресовій конференції у минулий вівторок 12 жовтня ц. р., що він отримав запрошення відвідати Москву і що він поїде туди в другій половині травня ц. р. Президент підкреслив кількакратно, що це не буде куртуазійна ані церемонійна візита, а ділова, для переговорення різних ділових справ. Він потвердив своє давнє переконання, що конференції на вершинах без попереднього договорення в різних ділових справах, не мають глузду і покликався на прецедент такої безвартної конференції — на зустріч президента Джансона з совєтським прем'єром Косиґіним в Глесборо в Ню Джерзі. Р. Ніксон твердив, що в різних пунктах поправились взаємини з Совєтами, як ось договір про заборону магазинувати атомову зброю на дні морів. — договір про заборону біологічної зброї, — договорення щодо потреби нового „гарячого проводу" між Вашинґтоном і Москвою, та „деякий поступ" та конференції, яка розпочалась в 1969 році у Гельсинках, про обмеження стратегічної зброї. Ніксон ствердив, що підписання договору між амбасадорами чотирьох великодержав у Німеччині щодо Берліну має „історичне значення", але додав, що цей договір мусить бути завершений практичним уведенням його в життя, що ще не сталося і мусить статися перед його виїздом до Москви. Президент підкреслив, що його подорож до Москви не має зв'язку з подорожжю до Пекіну і в ніякому випадку не заторкує совєтсько-китайських відносин. До Пекіну він поїде спершу і докладна дата ще не визначена. Запитаний, з ким він буде переговорювати у Москві, президент назвав прізвища совєтського прем'єра Косиґіна, комуністичного шефа Леоніда Брежнєва і голову Верховного Совєта Миколу Підгорного, але звернув увагу, що в усіх комуністичних державах голова комуністичної партії грає „центральну" ролю. Так само, щодо його подорожі до Пекіну, Президент заявив, що він напевне говоритиме з Чу Ен-лаєм, але сподівається також переговорювати з Мао Тсе-тунгом. В обох тих подорожах товаришуватимуть йому державний секретар Вілліям Роджерс, спеціяльний дорадник для справ міжнародної безпеки Генрі Кіссінджер та та невеликий штаб фахівців. Союзники Америки повідомлені про ті його відвідини і перед його від'їздом відбудуться докладні наради з ними. Темою нарад у Москві будуть усі справи, які цікавлять ЗСА і СССР, зокрема проєктована конференція европейської безпеки, В'єтнам, Близький Схід, обмеження стратегічної зброї. Президент не виключив, що й Куба, хоч „периферійна" проблема, може бути предметом обміну думками. Другу половину травня обрано на ту подорож, як найвигіднішу дату для обох сторін. Генрі Кіссінджер — заповів Президент — полетить до Пекіну для остаточної підготови подорожі Ніксона в найближчих двох-трьох тижнях.

Справа дальшого виведення військ ЗСА із В'єтнаму буде вирішена в листопаді

Вашингтон. — Президент Ніксон заповів на своїй пресовій конференції 12 жовтня ц. р., що він в окремому повідомленні з'ясує в листопаді цього року, яким темпом і до якого рівня будуть далі відтягнені американські війська з В'єтнаму, чи і які залишаться там бойові частини, чи тільки допоміжні, після передачі всіх бойових завдань південним в'єтнамцям. Президент висловив переконання, що зроблено великий поступ в ділі „в'єтнамізації" тамошньої війни. Стан тамошніх американських збройних сил зменшився вже до 210.000 вояків і має дійти на 1 грудня ц. р. до 184.000, а може й нижче. Запитаний журналістом, чи він вишле американську делеґацію на інавгурацію південно-в'єтнамського президента Нгуєна Ван Тієу, який 3 жовтня ц. р. „виграв" вибори, в яких він був одиноким кандидатом, президент Ніксон ще раз підкреслив, що він волів би, щоб у тих південно-в'єтнамських виборах було більше кандидатів.

Дін Ачесон, державний муж, творець НАТО, помер на 78 році життя

Вашингтон. — Дін Ачесон, член Державного Департаменту від 1941 року і державний секретар за президента Трумана в рр. 1949-1953, та після того дорадник у закордонних справах всіх наступних президентів ЗСА, помер 1 2жовтня ц. р. у своєму домі в Сенді Спрінґс в Мериленді. Його знайшли мертвого на кріслі, похиленого над столом у своїй робітні, де він, вірогідно, дістав атаку серця. Дін Ачесон був одним із найбільших державних мужів за всю історію Америки. Він зформулював так звану „доктрину Трумана" щодо оборони Греції і Туреччини проти совєтської загрози, — він підготовив і підписав Північноатлантійський Союз (НАТО), який по нинішній день є найсильнішою фортецею Заходу проти СССР. — він підписав мировий договір з Японією, — накреслив політику Америки на відбудову збройної і економічної сили Західньої Німеччини, — підтримував Вільний Китай з встановленням його осідку на острові Тайвані (Формозі), — він створив теорію „стримування" Совєтів в їхньому імперіялістичному поході і домігся того, щоб у справах закордонної політики не було партійного поділу. Дін Ачесон втішався великою повагою в американських і чужинецьких політичних колах. На вістку про його смерть однаково президент Ніксон, як державний секретар Вілліям Роджерс висловили великий жаль та прославляли Ачесона за його велике знання, чесність і одвертість, державницький розум та співпрацю.

Дін Ачесон

ВІДБУВСЯ ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД УЗХ; МАРІЯ КВІТКОВСЬКА ПЕРЕОБРАНА НА ГОЛОВУ

Ню Йорк (ПР). — В суботу й неділю 9 й 10-го жовтня ц.р. відбувся ювілейний з'їзд Українського Золотого Хреста в готелі Статлер-Гілтон у Ню Йорку, де 40 років тому постала перша клітина організації. З'їздові надала тон доповідь ред. О. Зінкевича п.н. „УЗХ та допомога політв'язням", яку він виголосив першого дня з'їздових нарад зараз по відкритті з'їзду головою п-і Марією Квітковською. Посилений терор в Україні, смерть Али Горської, арештування й в'язнення письменниць і письменників, що мають відвагу підносити голос у обороні прав українського народу чи своїх колеґ та потреба моральної й матеріяльної допомоги силам спротиву на Батьківщині стали центральною точкою уваги цілого з'їзду. Під впливом переконливих доказів доповідача, що рух спротиву в Україні — це може найважливіше наше теперішнє завдання та що Фонд Українського Золотого Хреста із своїми акціями для Оборони й Допомоги додає моральної наснаги нашим сестрам і братам в Україні та заслужив вже собі на глибоку подяку за матеріяльну допомогу, яка там доходить уже кілька років, з'їзд виніс цілий ряд постанов і резолюцій, щоб у теперішній час ціла організація УЗХ звернула всю свою увагу якраз на той відтинок праці.

З'їздом проводила президія в складі: Анна Левкут — голова, Оксана Генгало й Марія Кротюк — заступники, Міра Повх і Анна Кузик — секретарі. В час ранішної сесії вибрано з'їздові комісії, зачитано й прийнято протокол із попереднього з'їзду, заслухано звітів уступаючої управи й контрольної комісії, проведено дискусію над звітами й уділено абсолюторію дотеперішній управі.

Найважливішою точкою пополудневої сесії, крім привітань й коротких звітів делеґаток відділів УЗХ, був панель чотирьох діячок УЗХ, завданням якого було проаналізувати наш теперішній стан і наші спроможності та застановитися над нашими дальшими напрямними й завданнями. Розгорнулася дуже жива та цікава дискусія по доповідях. В панелі з доповідями виступали: Оксана Генгало на тему: „Участь УЗХ у Світових і Виховних Радах", Наталія Іванів: „Участь УЗХ у Світових Радах і Комісіях Сусп. Служби й КОДі", Володимира Кавка: „Як зрушити й поширити організацію", а доповідь Ніни Михалевич про „Проблеми виховання нашої молоді" зачитала Валинтина Мушинська. Модератором панелю була Марія Квітковська.

Вечером того ж дня в одній із кращих готелевих заль відбувся ювілейний бенкет із участю делеґаток, численних представників організованої української громади й гостей. Бенкет відкрила Дарія Бойдуник, голова Комітету, й попросила Марію Квітковську до дальшого ведення бенкету, нагородивши її від Комітету китицею червоних троянд за її віддану

(Закінчення на стор. 4-ій)

Округа УНС в Боффало відбула наради

Боффало — Минулої неділі, 11-го жовтня тут відбулися осінні організаційні збори представників Відділів Округи УНСоюзу з осідком в Боффало, які обдумували і плянували, щоб у цім році виконати бодай на 75% своє організаційне завдання. Хоч до цієї мети ще неблизько місцевій Окрузі, то все ж зібрані на зборах представники всіх більших Відділів УНСоюзу схвалили приступити до негайної посиленої праці. Зокрема ж заплановано підготовити на черговий рік Союзовий День заходами всіх десяти Відділів Округи. Праця Відділів розпічнеться негайно, причому Відділи будуть користати зі співпраці та порад обласного організатора Округи п. Василя Оріховського, який, після зборів, залишився на терені Округи, щоб допомагати секретарям та іншим урядовцям Відділів. Збори відкрив і ними проводив голова Округи п. Атанас Кобрин, а головні доповіді про стан УНСоюзу та місцевої Округи й пильні завдання їх в цих останніх місяцях року виголосили, головний секретар д-р Ярослав Падох та обласний організатор п. Василь Оріховський. Останній подав точну аналізу праці Округи і її Відділів та накреслив плян їх праці на ближчий час. В нарадах узяв участь також голова місцевого Відділу УККА п. Роман Конотопський, який водночас є головою одного з місцевих, великих Відділів УНСоюзу.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СХОДОЗНАВСТВО В УВАН У ЗСА

Ню Йорк (В.Г.). — Конференція дійсних членів УВАН у ЗСА постановила 10 жовтня ц. р. створити при Академії нову Секцію Сходознавства (Орієнталістики). Очолив її віце-президент УВАН, професор Гарвардського Університету Омелян Й. Пріцак. В секції співпрацюватимуть тюркологи, китаєзнавці та арабісти старшої й молодшої ґенерацій.

ЕТНІЧНІ ГРУПИ НА 22-Й ОЛІМПІЯДІ

Мюнхен. — Як інформує „Смолоскип", офіційний речник Підготовного Комітету для проведення 22-ї світової Олімпіяди в Мюнхені Ганс Пабст сказав у розмові з секретарем Українського Олімпійського Руху в екзилі О. Зінкевичем, що під час Олімпіяди „німецькі власті не будуть толерувати жадних бешкетів, звідки вони не походили б, з лівих чи правих еміґраційних кругів". Виявилось також, що всі квитки на Олімпіяду вже випродані. В довгому повідомленні сказано, що обговорено з Г. Пабстом „такі питання: справу евентуальної участи української молоді в Олімпійському Молодечому Таборі, справу української православної і католицької Богослужень в двох церквах, які будуть збудовані в Олімпійському Селищі" і т.п.

УКРАЇНСЬКИЙ СИМПОЗІЮМ

Едмонтон. — В днях 7 - 9 жовтня Відділ слов'янських мов при Альбертському університеті влаштував симпозіюм з української мови та літератури. Більшість розглядaних питань стосувалась творчости письменника-ювілята Василя Стефаника. У симпозіюмі мали б брати участь не лише місцеві професори-українці та інші викладачі слов'янських мов, а й запрошені науковці з інших міст Канади і ЗСА.

ВИСТАВКА ВОЛОДИМИРИ ВАКУН

В Ірвінгтонській Публічній Бібліотеці відбувається протягом жовтня 1971 року Виставка образів (олії і акрилік) Володимири Вакун, відомої вчительки і громадянки, довголітньої членки УНСоюзу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $18.00, на пів року — $9.50, на 3 місяці — $5.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Об'єднані Нації й Америка

Зродились Об'єднані Нації з наївної віри американців і англійців, що на руїнах збанкрутованої Ліги Націй можна створити кращу надрядну міжнародну організацію, яка в гармонійній співпраці воєнних альянтів, отож і СССР, могла б конструктивно порядкувати відносини у світі. Всі наради у цій справі велися ще під кінець світової війни у Вашингтоні, чартер підписано в Сан Франсіско, головну квартиру призначено у Ню Йорку. До речі — на будову скляного палацу ОН в Ню Йорку з федерального скарбу уділено безвідсоткову позику в сумі 65,000.000 дол., Джон Рокефеллер подарував ґрунт і готівкою 8,000.000, а місто Ню Йорк дало 26.500.000 дол. Бюджет ОН розрісся до кругло 200,000.000 дол. річно, і ЗСА платять з тієї суми 36 відсотків.

А втім, впливи Америки в Об'єднаних Націях щораз меншали й меншають. Їхній генеральний секретар, їхня Генеральна Асамблея і автономні аґенції щораз менше рахуються з Америкою. Вирішування всіх важливіших справ перейшло поза терен Об'єднаних Націй. Коли членство в ОН зросло до 130, принцип рівности голосів довів до парадоксу: держави - члени з числом населення меншим як один мільйон, рішатимуть про те, чи виключити з ОН 15-мільйонову Тайвань (Формозу), осідок Вільного Китаю.

Тому логічно і правильно сенатор Джеймс Баклі заповів, що коли ця, 26-та Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй вирішить виключити з свого членства Вільний Китай, він і 20 інших сенаторів зголосять внесок на значне поменшення вплат від ЗСА до каси ОН. Немає глузду щорічно витрачати по кількадесят мільйонів долярів на установу, яка своїми рішеннями ускладнює та утруднює Америці її закордонні відносини й закордонну політику, обмежує впливи вільного світу і не приносить великої користи людству. А м е р и к а не „мусить" фінансувати установу, яка стала тереном антиамериканських махінацій. Платити по кругло 70 мільйонів долярів щорічно тільки на те, щоб на кілька осінніх тижнів могли з'їджатися міністри з різних частин світу і приймати по суті й у практиці протиамериканські постанови — це таки надто дорога забава.

Москва і права людини

Перед зовнішнім світом Москва заявляє себе гарячим прихильником і оборонцем прав людини та громадянських свобід. На терені Об'єднаних Націй московські дипломати розпинаються за права людини і їх охорону. Випереджаючи заходи для створення Комісії охорони прав людини при ОН, совєтська делеґація на 17-у сесію Генеральної Асамблеї подала резолюцію п. н. „Про дальше заохочення і розвиток поваги до прав людини і її основних свобід". Згодом Москва підписала Конвенцію ОН про охорону прав людини і Загальну Декларацію в цій справі.

Проте, на ділі ставлення совєтського уряду й партії до прав людини та її основних свобід цілком протилежне. Загальну Декларацію прав людини в СССР забороняють поширювати. Громадянам Совєтського Союзу її не дозволено мати. За виступи на оборону цих прав репресують, ув'язнюють у психіятричних лікарнях спеціяльного типу, тюрмах і концтаборах.

Ще виразніше виявилося справжнє ставлення Москви до прав людини в справі ініціятиви гурту совєтських інтелектуалістів створити на базі Загальної Декларації Прав Людини комітет для їх оборони також і в самому Совєтському Союзі. Заснований у Москві такий комітет під проводом дослідника нуклеарної енерґії акад. А. Сахарова і видатних совєтських учених - фізиків А. Твердохлєбова і В. Чалідзе існує й діє на леґальному становищі. Комуністичний режим відмовляється його визнати, не зважаючи й на те, що в червні ц. р. комітет був прийнятий в члени Міжнародної Ліги Охорони Прав Людини, в склад якої входить 29 різних національних організацій і яка має своїх представників у Комісії Прав Людини ОН, що її членом є також Совєтський Союз. Що більше, совєтський режим започаткував репресії проти членів совєтського Комітету, до якого недавно приєднався і нобелівський лавреат, член - кореспондент АН СССР І. Шафаревич. В мешканні члена цього Комітету В. Чалідзе органи КҐБ провели обшук і забрали при цьому ввесь його архів, в тому числі й такі документи як Загальну Декларацію Прав Людини і текст Конвенції ОН в цій справі, як також листування комітету Сахарова з відповідними міжнародними організаціями. Згадані дії КҐБ розкрили ще раз всю перфідію і облудність Москви в такому важливому питанні, як охорона прав і громадських свобід.

В. Ткач

КИТАЙСЬКІ ПОДІЇ І СОВЄТСЬКЕ ШПИГУНСТВО

Чи є щось спільне між двома темами, що стоять у заголовку цієї статті? На наш погляд, так. Хоч би вже тому, що з одного боку якісь ще й досі не зовсім для Заходу таємничі події в Китаї, а з другого — відкриття широко закроєної акції совєтських шпигунів на терені Англії стали сенсацією в міжнародному світі у вересні ц. р. І одне, і друге може мати далекосяглі наслідки щодо розвитку політичної ситуації в наступних місяцях.

Китай став предметом уваги всього світу, коли розпочав дбати про нав'язання дипломатичних зносин з цілою низкою держав західнього світу, коли Ніксон заповів візиту до Пекіну і стала актуальною справа прийняття Китаю до ОН і, особливо, коли поширилися поголоски про спеціяльні заходи китайського уряду на Балканах.

Та от прийшли відомості про якісь таємничі події в самому Китаї. Можна думати, що там таки справді йдеться про боротьбу поміж різними політичними тенденціями — незалежно від того, як довго проживе ще старий провідник китайського комунізму Мао. Якщо найвпливовішим керівником залишиться й далі Чу Ен-лай і якщо, справді, він є рішучим ворогом Москви і хоче наближення із Заходом, то цей останній може „спати спокійно".

Можна, одначе, припускати, що в червоному Китаї є інші політики, які незадоволені найновішими напрямними китайської політики, а особливо можливостями відпруження відносин з ЗСА. Їх підтримує, безумовно, Москва, яка ще не втратила всіх контактів з китайськими комуністами. Ці антизахідні й просовєтські китайці напевно зроблять усе, що в їх силах, щоб спробувати спинити біг політичних випадків і спрямувати китайську політику на просовєтські тори. Що буде, якщо їм удасться взяти гору?

В европейських політичних колах, либонь, панує обнозгідність відносно того, що нинішня совєтська „миролюбність" в и к л икана страхом Москви перед Китаєм і бажанням забезпечити для себе европейське запілля. Але різниці в поглядах полягають у тому, що одні хотіли б використати таку ситуацію, щоб говорити з Москвою „з позиції сили" і не приймати різних совєтських побажань чи навіть вимог, а другі, навпаки, захоплені усмішками совєтських політиків, вважають, що Москва діє щиро, і прийшов час на справжнє замирення з нею.

І от у такій ситуації, коли видавалося, що Москві щастить у її плянах, наприклад, відбуття европейської конференції безпеки тощо, вибухає шпигунська афера у Лондоні. Звичайно, совєтська розвідка діяла й діє безупинно в різних державах Заходу. Час від часу совєтських шпигунів викривають і випрошують поза межі даної країни. Але цього разу розміри викритого шпигунства перейшли звичайні межі.

До рук англійської розвідки дістався високий урядовець совєтського шпигунства і розповів стільки про те, що знає, що аж понад сто совєтських громадян, здебільшого урядовців різних „місій", видалено з Англії. Викрито чимало англійців, які були на службі совєтської розвідки. Але цього мало: шпигунська афера в Англії показала, що совєтська розвідка діє з не меншою силою і в різних інших західніх державах. Зокрема в гру входить Західня Німеччина, де, як стверджує преса різних країн, знаходиться центр совєтського шпигунства і діє найбільше совєтських шпигунів. Це дуже неприємна річ для уряду Брандта і для цього останнього особисто після недавньої подорожі до Криму. Уряд Брандта побоюється, що ця справа може захитати справу наближення поміж Західньою Німеччиною і СССР, а в очах прихильників соціялістично-лiберального уряду Брандта наближення з СССР — це вже довершена річ, яка мусить лише далі поглиблюватися...

З цього всього виходить, що в той самий час, як совєтські дипломати успішно виконують свою місію „забезпечення е в ропейського запілля" і як Китай, може в деякій мірі в зв'язку його внутрішніми подіями, починає втрачати ґрунт, — в цей самий час совєтська розвідка посилює свою підривну акцію в країнах, з якими буцімто шукає „відпруження".

Очевидно, шпигунська афера в Англії не залишиться без наслідків. Не тільки тому, що англійці дуже чулі на такі справи і зовсім не бажають, щоб на їх території „гуляли" чужі розвідники, а й тому, що ця афера яскраво свідчить про перфідність совєтського поступовання. Вже чуються голоси, що Англія готова прийняти гострий антисовєтський курс і виступити проти плянів щодо европейської конференції безпеки, підтримувати які зобов'язався Брандт, купаючись разом з Брежнєвим у Чорному морі. Отже, з малої справи якогось совєтського перекинчика можуть виникнути великі комплікації, що вплинуть на дальший напрямок світової політики.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

ВІЙНА ЗА ІМПОРТОВАНІ ТОВАРИ

Погіршені відносин між Америкою і її союзниками, особливо Японією, внаслідок накладення 10-відсоткового „тимчасового" надзвичайного мита на всі імпортовані товари, не прийшли несподівано, а є результатом господарських і політичних причин. На перший погляд, американські громадяни-покупці мали б обурюватися проти цієї нової економічної політики Ніксона нарівні з чужинецькими державами, бо критеріями широкого покупця є те, щоб товар був 1) добрий і 2) дешевий.

Товари з Японії, Гонг Конгу, Південної Кореї та Західньої Німеччини, які заливають американський ринок, відповідають обом цим вимогам. І американці, які купують японські шовки або фотоапарати, німецькі „фольксваґени", індійські килими, данські „кекси" чи французькі вина і парфуми, не думають про те, що це — чужинецький товар і що американський патріотизм велить купувати, наприклад, тільки продуковані в Дітройті автомобілі чи нюйоркські та каліфорнійські вина. Це вже давно відома торговельна істина, що заклик купувати „свій" крам матиме дуже кволий практичний відгук, коли той крам буде гірший і дорожчий за чужинецький. І в усьому світі продуцентів і торгівців зобов'язує засада — старатися продукувати „добре і дешево", щоб могти конкурувати з „добрим і дешевим" закордонним продуктом.

Але й широкому загалові американських покупців не можуть бути байдужими наслідки такого масового заливу американського ринку чужим — хай і добрим та дешевим — продуктом, що він підрізує американську продукцію, яка мусить зменшуватись, отож скорочувати число робітників у галузях продукції, які не всилі витримати суперництва з імпортованим продуктом. Головною причиною різниці в цінах американських і, наприклад, японських чи корейських продуктів є велика різниця коштів продукції, в яких найбільшу позицію становить платня робітникові. Коли в Америці пересічна платня робітника в текстильному промислі становить 2.60 дол. за годину, то в Японії робітник одержує лише 90 центів. Кошти продукції прерізних родів американських фабричних товарів збільшують ще страйки і різні „бенефіти", що їх не мають робітники на Далекому Сході. Життьовий стандарт а м ериканського робітника найвищий у всьому світі, він має вищі вимоги, має теж куди вищі видатки, почавши від коштів утримання — помешкання, харчі, комунікація і т. п. — до коштів освіти дітей. Очевидно, що робітничі спілки, борючись за вищу платню для своїх членів, не думають, що тим самим вони здорожчують продукцію і діють у користь чужинецьких експортерів.

Роки після останньої світової війни повні парадоксів. Европа і Далекий Схід, із нього найбільше Японія, були в буквальному розумінні в руїнах, з яких вони підносились з допомогою американських грошей, машин, товарів і дорадників. Ніхто інший як Америка допомогла однаково, як своїм збідні́лим союзникам, так і ворогам відбудувати й розвинути їхній промисл, щоб не тільки задовольняв внутрішній ринок, але й був здатний для експорту.

У ЗСА, не зважаючи на періоди економічної рецесії, зростав загальний добробут і підвищувався життьовий рівень робітників. Але водночас відроджений у Західній Европі і Японії промисл почав підривати різні галузі американського промислу. За даними „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорту" з 11 жовтня ц. р., в останніх 15-ох роках 250.000 американських робітників втратили працю, бо фабрики, де вони працювали, мусіли закритись або зменшити свою продукцію, не змігши витримати конкуренції з японськими фабриками. Протягом 5-ох перших місяців 1971 року число імпортованих до Америки товарів зросло на 82 відсотки в порівнянні з тим самим у минулому році. Японія займає тепер в цьому ділі найперше місце. Вже в 1956 р. у текстильному імпорті до ЗСА на 480.5 мільйона дол. Японія мала товарів на 162,700.000 дол. Японські бизнесмени твердять, що Америка перебільшує неґативне значення їхніх товарів на американському ринку, бо, мовляв, текстильний і одяговий бизнес в Америці дає річного обороту кругло 45 більйонів долярів, в чому імпорт японських текстилів і одягів становить тільки незначний відсоток.

Але справа не у відсотках і бухгальтерійних числах. Насправді текстильний і одяговий промисл в Америці затруднює 2,300.000 робітників, — кожний восьмий робітник в Америці працює в текстильній і одяговій ділянці виробництва. Цей промисл головно розміщений у південних американських стейтах, у фермерських околицях і затруднює дуже багато жінок, кольорових громадян та малокваліфікованих людей. Всі ті групи належать до біднішої верстви населення і надзвичайно дорожать своїм варстатом праці. Тому й конґресмени та сенатори з їхніх стейтів і округ знімають великий галас, коли їх виборці втрачають працю.

Але ця сполука ринку праці й політики існує так само, а може у ще більшій мірі в Японії. Японська Текстильна Федерація має там таку силу, що кожний прем'єр мусить рахуватися з її вимогами і голосом, якщо не хоче втратити своєї влади. До того ж японські опозиційні соціялісти і комуністи тільки й чигають, щоб оскаржувати свій консервативний уряд, який підписав з Америкою пакт приязни, — щоб обвинувачувати його

(Закінчення на стор. 4-ій)

НА БУДЕНЬ І СВЯТО

Редаґує Любов Коленська

ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ВАС

Щастя в подружжі не родиться само по собі, ви мусите над ним працювати, а навіть боротися за нього.

Щоб затримати приязнь вашого подружнього партнера — в першу чергу — ви повинні поважати цього другого, що „прикріплений" з вами до подружньої „твердині", оточувати його приязними словами, підтримувати в клопітливих ситуаціях, не залишаючи на його плечах усієї життьової відповідальности й виказуючи йому вирозуміння.

Пані Вінцент Пол в журналі „Рідер Дайджест", в статті „Випробувані методи, як зберегти подружжя", розповідає, що приглядаючись життю деяких своїх знайомих, аж тепер розуміє, в чому успіх їхнього подружжя. Ось одна пара її приятелів: він — сейлсмен і часто подорожує; його дружина, коли він вибирається з дому, має звичай класто в його валізу записку, а в ній кілька приязних слів з пригадкою: щоб він довго не барився, бо їй без нього скучно, вона з нетерпеливістю чекатиме його. Це роз'яснює їхнє подружжя і, як відбитка в дзеркалі, вертається до неї — теплими словами її чоловіка, коли він приїжджає додому. Вона знає одного чоловіка, який завжди приходить до своєї дружини із приязним словом, із недорогою дрібничкою — навшвидкуруч закупленими по дорозі квітами, хустиною...

Щоденні, безустанні суперечки рішучо не є добрі, але часами гострий, швидкий обмін думок набагато кориснішим — він прочищує атмосферу й зразу наладнує конфлікт. Гірш за все — мовчанка, гнів — вони залишають осад і, як грузький мул, поволі нищать навіть найкраще подружжя. Навіть непорозуміння може бути конструктивним і вартісним, коли воно пройде правильним „шляхом". Така швидка суперечка не раз визволяє багато застоялих, зайвих думок, які стягають подружжя в задушливу атмосферу недовір'я і ворогування.

Інша справа, що не раз треба й змовчати, коли завважуєте, що суперечку не можна розв'язати одним помахом і що її причина сягає куди глибше. Тоді старайтеся вглибитись у цього другого аргументи, хай виговориться, і прислухайтеся, що вам підкаже здоровий глузд, і чи ви, будучи на місці цього другого, — не вирішили б справи в його спосіб. Найпевніший спосіб зберегти добре подружжя — це усвідомлення перед самим собою, що в кожного з нас є певна слабка сторінка і не надто приємні навики, — таким чином ви вдержите відповідну рівновагу у вашому співжитті.

Пригляньмось ще такому випадкові: чоловік любить розкидатися грішми, у нього вже така вдача, а ще й тому, що він хоче з'єднати собі більше приятелів. Його дружина, знаючи, що тут не поможуть жадні переконування, йде на деякий підступ: відмовляється відвідувати ресторани в товаристві, мовляв, їжа вдома більше смакує, або коли й вибирається до кіна чи театру в товаристві, заздалегідь купує собі квитки або когось із товариства просить закупити для неї. Гострими атаками, настирливими переконуваннями ніколи не направити похибок другого.

В Америці існують подружні дорадники і деякі подружжя заходять до них, щоб засягнути поради. Такий дорадник „перестудійовує їхні проблеми й пропонує підписати," наприклад, таку угоду: якщо жінка погодиться зменшити курення до 10-ти папірос денно, тоді її чоловік взаміну повинен три вечори в тижні мити посуд; якщо чоловік перестане читати під час обіду газету, тоді його дружина повинна занехаяти звичку завивати волосся в „папільоти" і ходити в них удень, і т. д. По виконанні цієї умови дорадник додає ще кілька пунктів, і так поволі в подружжі приходить до рівноваги. Але хіба нам самим годі обійтися без дорадника, такі ж самі компроміси можемо самі завести вдома.

Деяким чоловікам імпонує жінка, коли вона вміє приймати гостей із приємною усмішкою на обличчі і забавляти їх цікавою розмовою; їм подобається жвава, приємна жінка... Інші хочуть бачити у себе вдома добре зорганізоване господарство, а все інше для них неважливе. Деякі люблять бути постійно оточувані особливою увагою. Їм подобається у своєї жінки легка кокетерійна вдача, їхня привабливість і несхопний летючий... вогник, що еманує від неї. Деякі, що залюбки слухають різні дотепи від чужих жінок, однак, не гніваються на свою власну, коли в товаристві зауважать у неї такі прояви. В одному годяться всі чоловіки — не схвалюючи у себе вдома холодних вічно перевтомлених жінок, які не відповідають на їхнє залицяння — йдуть до чужих.

Зерном невірности можуть бути й часті сварки, поденервування, дрібні непорозуміння, і як ви їх не збудетеся впору, вони сплутують усе в буйну копту, яка легко може задавити подружжя.

Деякі жінки люблять поважних, статечних чоловіків, інші — веселих і повних енерґії та дотепу. Є ще й такі, що постійно хочуть відчувати мужеську силу і опіку, знаходяться й такі, що радше рядять самі. Багато жінок шукають таких чоловіків, щоб можна з ними було порадитися, подискутувати, інші ж захоплені мовчазними. Одні і другі шукають.

Тому кожний мусить слідкувати за своїм подружнім партнером, які в нього уподобання і в деякій таки мірі достосовуватись до нього. Спробуйте давати признання навіть у найдрібніших речах, поки приходитиме до більших непорозумінь — старайтеся к о н тролювати своє „я" (може цей другий якраз має слушність, студіюйте психіку вашого подруга — старайтеся відповідати його душевним заінтересуванням, уподобанням, кооперуйте з тією другою людиною, маючи на увазі, що можливо і їй не так легко приходиться...

Відповідна гнучкість в тій чи іншій ситуації, компроміс, відсутність перебільшеного себелюбства — це не лише тривка вісь доброго подружжя, але й запорука здорового суспільства.

Треба зберігати подружжя особливо під сьогоднішню пору, в час, коли чимраз більше голосів вимагають його неґувати, як перестаріло - традиційну форму, а закладати спільноти — „коммюнс".

ІЗ СВІДЧЕНЬ ІБРАГІМА

(2)

Є ще одна випробувана метода у російських керівників, виправдана століттями. Коли в країні важко — недостача харчів, тяжка праця, взагалі тяжкі умови життя, то гнів народу скеровують, як завжди, в одно русло — в антисемітизм. І, на жаль, на превеликий жаль, це також, як правило, вдається. Люди накидаються на тих, що є в меншості і слабші. Переслідування їх — безкарне, бож влада не протестує проти цього, навпаки — до цього підштовхує. Це, з одного боку, допомагає заспокоїти хвилювання в народі, а з другого боку це, як сказано, річ безкарна, отже всі задоволені. Ось і тепер ми спостерігаємо, що в Росії за всяку ціну намагаються посіяти ненависть між українцями, які терплять від утисків Москви, і жидами, які не меншою, а напевно ще більшою мірою відчувають на собі ту важку руку.

Всі ви знаєте про події, які відбуваються в жидівському середовищі в Росії, — події, які викликають до себе загальну увагу. Жиди перші показали світові, що можна вийти на демонстрацію протесту проти совєтської влади: жиди першими доказали своє внутрішнє і зовнішнє об'єднання, і подивіться, як це налякало владу! І вона, з одного боку, постаралась налякати жидівську масу арештами, а з другого — постаралась вислати, так би мовити, зачинателів, і звільнитись від тих, хто стояв на чолі руху. І тому багато, дуже багато з руху, колишні, сказати б, керівники — опинились за кордоном. Тепер вони стараються пояснити тут існуюче в СССР становище. Я не сказав би, що вони мають у цьому великий успіх, але все таки вони це роблять.

Я знову про табори. Пам'ятаю добре, що коли в'язні прийшли до єдности, дружба невеликої жидівської громади в таборі з українською стала досить тісною. Я особисто мав дуже дружні, теплі, справді сердечні стосунки з багатьма людьми, прізвища яких вам відомі. Це такі люди, як недавно померлий, на мій превеликий жаль, герой українського руху Михайло Сорока, якого я знав таким скромним, таким чесним, таким прямолінійним. Скільки років він просидів у тюрмах і там же загинув! А тепер там мучиться його дружина Катруся. Її особисто я не знав, але листувався з нею, бо знайомий з нею через її чоловіка. Вона просиділа вже яких 15 років у в'язниці у Владімірі, а тепер її перевезли в мордовські табори.

Була там також така людина, як Горбовий. Володимир Горбовий — це також один із героїв руху за звільнення України, адвокат, дуже солідна людина, яка поводилася в таборах з надзвичайно великою гідністю. Його неодноразово возили до Києва, намагалися звабити різними подарунками, обіцянками, — привозили до нього родину, обіцяли гарне помешкання, добру працю, спокійне життя, — тільки відмовся від своїх переконань! Але ту людину годі було зламати! Це, безумовно, один із наріжних каменів українського руху.

Або візьмімо ще таку людину, як Іван Долішний. Він був тяжко поранений у тому бою, в якому загинув генерал Шухевич, і, коли далі не мав змоги битися, підклав під себе ґранату й зірвав. Але він не помер, залишився живим, отакий живучий! І ось вони зібрали його „по частинах", „підремонтували", щоб мати змогу допитувати. І вони допитували його більш як півтора року, намагаючись щось від нього довідатись. Звичайно, нічого вони від нього не витягли, він залишився твердим, але прибув у табір майже сліпим, калікою, інвалідом. Він був настільки чарівний, Іван Долішний, що мені важко й передати. Він був скромний, тихий і твердий, як алмаз, прекрасна людина!

Або візьмімо такого, як Грицак, Євген Грицак. Він потрапив до табору цілком молодим. Він був учасником повстанського руху, жив у селі, був досить простий чоловік, а в таборах дуже багато й пильно вчився і став інтеліґентною, освіченою людиною. Він прославився під час одного з таборових повстань, коли став на чолі повстанців, які завагались і вже хотіли були здатись на ласку КҐБ. Він їх підняв, повів за собою і став головою повстанського комітету (йому було тоді напевно не більше як 25 років від роду). Він повів за собою велетенський колектив ув'язнених, і вони боролись на смерть. Йому потім присудили найвищу міру — розстріл, який замінили на 25 літ.

Ми довго були разом з Євгеном Грицаком. Це надзвичайна людина! У ньому стільки внутрішньої сили, прямоти, розуму, вродженої інтеліґентности, що я особисто можу тільки гордитись тим, що був з такою людиною в дружбі.

Тепер я перейду до іншого питання, що вас цікавило — це відношення на Україні до комуністів і до росіян. В загальному на друге питання я вже відповів: відношення до росіян — дуже погане; існує величезний антагонізм. Дуже часті на Україні випадки, коли українці на вулиці, в трамваях чи в метро демонстративно розмовляють по-українськи і відмовляються відповідати на запитання, звернені до них по-російськи. Кажуть, що вони не розуміють російської мови, і вимагають, щоб з ними розмовляли їх рідною мовою. Це, звичайно, демонстрація, це — протест, і протест добрий, бож вимога мати свою самостійність — завжди добра вимога.

Однак, я думаю, що треба було б зрозуміти, що проста людина в Росії в загальному терпить від комунізму так само, як і українець, бо так само, як українцеві не доплачують 9/10 заробітної платні, так її не доплачують і росіянинові. Щодо цього всі вони в однаковому положенні: над усіми стоять з палицями комуністи, які витискують з людей останні соки і які розуміють, що коли тільки ті палиці від них віднімуть, то вже сала з маслом їсти їм не доведеться, треба буде йти на працю — кінчиться їхня влада.

(Далі буде).

На Міжнародному музичному конґресі у Москві критикували політику режиму

Москва. — Єхуді Менухін, світової слави скрипаль, переобраний на президента Міжнародної Музичної Ради, виступив на Міжнародному музичному конґресі у Москві 6 жовтня ц.р. з критикою совєтської політики, яка не дозволяє жидам свобідно еміґрувати до Ізраїлю та з твердженням, що „вузький політичний націоналізм не повинен спутувати творчого духа мистців". Цей музичний конґрес спонзорований ЮНЕСКО. Менухін заявив, що він промовляє не тільки в характері музики, але, як „русскій еврей", що його батьки народилися в Совєтському Союзі. Сам Єхуді Менухін, який має тепер 55 років, народився вже в Америці. Менухін прославляв у своїй промові російського композитора в СССР Дмитрія Шостаковіча, челіста Мстислава Розтроповіча, письменника Александра Солженіцина і поета Євгенія Євтушенка, — всіх, що були або ще є в неласці теперішнього совєтського режиму. Названий совєтський композитор Шостаковіч твердив також, що „музика виключає державні обмеження" і що мистецтво вимагає „природного міжнародного культурного обміну". Офіційний ТАСС подав уривки з промови Шостаковіча, але промовчав виступ Менухіна

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

В п'ятницю, 15-го жовтня 1971 року

ТЕОДОР ТЕРЕН-ЮСЬКІВ:

З настроїв літа — в молоду осінь...

Прозіркова рапсодія. Початок о год. 7:30 веч.

АДУК — ВІДДІЛ ПІВНІЧНОГО НЮ ДЖЕРЗІ

— влаштовує —

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР

ЛЮБОВИ КОЛЕНСЬКОЇ

Неділя, 14-го листопада 1971 року

год. 4-та по пол. — Заля УНДому

140 Prospect Avenue, Irvington, N.J.

БЕРУТЬ УЧАСТЬ:

ОКСАНА КЕРЧ, ОЛЬГА КИРИЧЕНКО
ГАЛИНА АНДРЕАДІС, МАРІЙКА ҐЕЧА

Зоя Маркович

„СПІВАЮТЬ СОЛОВЕЙКИ"

ЗБІРНИК ПІСЕНЬ НА ТРИ ГОЛОСИ З ФОРТЕПІЯНОВИМ СУПРОВОДОМ

- Обкладинка роботи мистця проф. Петра Андрусіва.
- Містить 24 пісні, 80 стор. Повстанські, стрілецькі, народні, пісні до слів Лесі Українки, Тараса Шевченка, пісні легкого жанру та інші.
- Збірник є добрий для вокального тріо, різного роду хорів, а також є дуже добрий підручник для шкіл.
- Ціна $5.30 з пересилкою.
- Набути можна у авторки.

ZOYA MARKOWYCZ

1127 W. Duncannon Ave. Philadelphia, Pa. 19141

КУПЛЮ або ПОЗИЧУ комплет, 118 чисел, часопису „ТОРГОВЛЯ і ПРОМИСЛ", органу Союзу Купців і Промисловців у Львові, за час від року 1934 до 1939, або поодинокі числа: від 1 до 39, 41, 46, 57, 58, 67, 68, 70, і далі від 83 до 85, 91-95, 102-108 і 110-118. Разом 70 чисел.

Редактор V. Nestorovych,

2701 Zinow Street, Detroit, Mich. 48212

Українці і вибори в Гудсонському повіті

Український Демократичний Клюб Гудсонської Округи поставив собі за завдання, що тільки тоді ми будемо сильні, та з нами будуть числитися, якщо ми визначимо своїх кандидатів; так і сталося, ми визначили двох кандидатів О. Данка на посадника міста та С. Станиславишина на радного, а в резерві тримали В. Жарського. Однак, Управа та члени Клюбу здавали собі справу, що виборів, як таких, ми не спроможні виграти, тому Політичний Комітет поробив всі заходи щоб наші справи переговорити з всіми політичними групами. Переговори тягнулися досить довго, бо майже два місяці, однак ми домагалися для нас місця на виборчому бальоті.

Після інтенсивних переговорів дня 25-го вересня нам вдалося переконати найсильнішу політичну групу, що ми——українці є сильні й ми будемо рішати виборами. Кандидат на посадника міста доктор Пол Джордан із своїм менаджером запропонували на своїй виборчій картці місце для українця. Політичний Комітет Клюбу на своєму конкурсі негайно прийшов до порозуміння та визначили молодого українця — в особі В. Жарського на свого кандидата. Тоді ми відкликали кандидатуру О. Данка та С. Станиславишина. Молодий Жарський, сам роджденець американської землі; він належав до Осередку СУМА та Оркестри Сурма, сьогодні він є містоголова Українського Народного Дому, він теж занимається вихованням української молоді при Українському Народному Домі, і тільки завдяки йому наша молодь може виступати із своїми мистецько-культурними виступами серед американського народу, де вони здобули велике признання, не тільки для самих себе але й для українського загалу.

Українці Гудсонської Округи просимо вашої помочі, бо щоб дійти до наміченої нами мети мусимо мати фонди. Ми мусимо включуватися в політичне життя, та показати іншим національностям, що ми — народ, котрий теж інтересується політичним життям нашої прибраної країни. Політичний Комітет, в складі: А. Дземба, Д. Вох, О. Данко, С. Станиславишин, А. Благітка, В. Гумен — просимо підтримайте кандидатуру В. Жарського на генерального секретаря в Раді Гудсонського повіту.

Звертаємося з проханням до наших політичних симпатиків поза нашою округою — прийдіть нам з матеріяльною допомогою на таке велике діло. Ми - українці нашої округи кличемо вас: ідіть за нами: зав'язуйте політичні клюби без різниці чи вони будуть демократичні, чи республіканські, включайтеся в американське політичне життя, в такий спосіб ми побудуємо сильну основу під наше громадське українське життя.

Всі свої пожертви просимо слати на адресу:

Ukrainian Democratic Organization of Hudson County, 90-96 Fleet St., Jersey City, N.J. 07306.

Дмитро Вох

КАНАДІЙСЬКА ПОШТА ВИПУСКАЄ з 20-го жовтня поштовий значок - марку із зображенням убитого квебецькими терористами міністра праці провінції Квебеку П'єра Ляпорта. Терористи вбили його рік тому біля Монтреалю.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ

запрошує своє Членство й ширші круги нашого Громадянства на

ВЕЧІР

— присвячений —

ЗОЛОТОМУ ЮВІЛЕЄВІ

Українського Вільного Університету

який відбудеться

в четвер, дня 21-го жовтня 1971 року

о 7:00 вечером

в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ

2 Іст 79-та вулиця в Ню Йорку

В ПРОГРАМІ ВЕЧОРА:

Відкриття: д-р РОМАН КРИШТАЛЬСЬКИЙ, секретар СУЖА.

Спілка Українських Журналістів і Письменників, основоположниками УВУ: д-р МИХАЙЛО ШЛЯХТИЧЕНКО, довголітній секретар УВУ в Празі.

УВУ в Празі: проф. д-р МАТВІЙ СТАХІВ, президент Наукового Товариства ім. Т. Шевченка.

Чому чеський уряд погодився на перенесення УВУ до Праги?: ЮЛІЯН РЕВАЙ, колишній прем'єр Карпатської України:

Віднова й діяльність УВУ в Мюнхені: д-р РОМАН С. ГОЛІЯТ.

УВУ й Американська Україна: д-р ВОЛОДИМИР ДУШНИК, редактор англомовних видань УККА.

Пляни УВУ на майбутність: проф. д-р ВОЛОДИМИР ЯНІВ, діючий Ректор УВУ.

1972 РІК — ЮВІЛЕЙНИЙ РІК УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ОБ'ЯВА ГОЛОВНОЇ ПЛАСТОВОЇ БУЛАВИ

Пластові 1972-го року сповниться шістдесять років. Також в цьому році відзначуємо 50-річчя з часу заснування Пласту на Закарпатті. В історії Пласту було багато закрутів: після блискучого розвитку Пласту по першій світовій війні прийшла заборона його на Волині (1929), а згодом в Галичині (1930), прибирання різних форм існування під час окупацій совєтської і німецької, стихійне відродження у таборах Ді-Пі у 1945 році закінчилося розпорошенням членства по всьому світу, тепер — життя у різних країнах, під впливами різних культур, у сучасному ідейному кліматі такому несприятливому для плекання пластових ідеалів. Все ж таки Пласт за час свого 23-річного перебування в діяспорі зберіг свою ідейну й організаційну одність, упродовж 60-річного існування зумів пристосувати свої форми і засоби до цілком різних обставин, завжди діяв з прицілом у майбутнє, завжди був і є молодим, бо знаходить спільну мову з доростаючим поколінням, не змінюючи своїх ідейних основ.

Життєздатність Пласту криється не тільки в його вічно живих і благородних ідеалах служби Богові й Україні, любові ближнього, в гарті духа і тіла, в житті в природі, але й у його організаційній структурі, у формах і засобах праці, які забезпечують наявність у його рядах членства різного віку, а з тим і можливість збереження тяглости в праці, переємність традицій, постійний доплив свіжих сил, а поруч з цим спроможність зберігати українську духовість і культурні надбання довгих поколінь.

Пласт чи не єдина українська організація, яка упродовж 60-ти років, хоча й змінялa свою назву чи форми праці, але завжди діяла там, де була потреба служби: участь пластунів у визвольних змаганнях, харитативна праця (опіка над пораненими, інвалідами, в'язнями, полоненими, могилами поляглих), провідна роля пластунів у студентському житті, спорті, організуванні літніх осель для дітвори і молоді, опіка над юнацтвом у Німеччині, врешті активність Пласту на різних відтинках життя у нових країнах поселення та зокрема здійснювані Пластом постійні досліди проблем виховання в умовах діяспори, праця Пластового Конґресу, видавнича діяльність, праця пластунів у шкільництві та цілий ряд інших акцій, що пособляють національному вихованню — усе це переконує, що Пласт сьогодні — це органічна частина виховного пляну української спільноти, що сьогодні уже в нових країнах виросло в Пласті нове покоління молодих, які почувають себе повновартними членами суспільств країн проживання, але з яскравим і глибоким відчуттям Українства.

Святкування 60-річчя почнуться Зустріччю в Австралії, 24-го грудня цього року. Передбачена в ній участь пластунства з ЗСА та Канади. Відбудуться Зустрічі для пластунства в Арґентині, Німеччині та Великобританії, а від 19 до 28-го серпня 1972 відбуватиметься Ювілейна Міжкрайова Пластова Зустріч в Іст Четгем для всіх пластових поколінь з ЗСА та Канади.

Гаслом життя та праці у ювілейному році буде афоризм: „Не підробляймося під час, а визначуймо час собою", тобто — не будьмо пристосуванцями до епохи, визначуймо її риси собою, своєю духовістю. Здійснення цього гасла — це передумова дальшого існування та правильної дії Пласту, його правдивого обличчя. Обставини, в яких живемо в діяспорі, завжди будуть для нас несприятливими.

Силу для поборювання обставин завжди можемо черпати із заповітів основоположника Пласту Дрота, Сірого Лева, Цьопи Паліїв. Дрот писав: „Будьте пластунами самі собою і для себе, без почуття, що робите жертву із себе ідеї, будьте пластунами без пози. Залишайтеся, друзі, при нашому гаслі „Скоб": сильні — тобто самопевні, красні — отже ідейні, обережні — розважні, бистрі — значить розумні".

Вступаючи у святкування нашого 60-річчя глибше і частіше усвідомляймо собі істину: доки пластова лілейка буде тісно сплетена в одне з тризубом не тільки як відзнака на однострою, але в думках і почуваннях наших, доти Пласт буде Пластом навіть і тут у діяспорі — далеко від України.

Дано в Торонті, дня 25-го вересня 1971.

Пл. сен. Василь Палієнко
голова ГПБулави

Пл. сен. Степан Мармаш
генеральний секретар ГПБ

РЕСТАВРУЮТЬ „ТРИ КРИНИЦІ"

У великому селі Суботові Чигиринського р-ну на Черкащині, де поховано гетьмана Богдана Хмельницького, з'явилися бригади робітників і реставрувальників. Вони відновлюють славетні стародавні „Три криниці" з часів гетьманщини, з яких пили воду козаки. Будуть відновлені бароккові водограї, направлять прогнилий дах Ільїнської церкви тощо. Московські „Ізвєстія" з 30-го вересня подавали, нібито „Три криниці" були викопані з наказу гетьмана Хмельницького „на знак непорушної дружби трьох братніх народів — російського, українського і білоруського"...

Відкриття осіннього сезону у майстерні Слави Ґеруляк

(У. С.) Слава Ґеруляк започаткувала в суботу 25-го вересня осінній сезон своєї майстерні при 210 Схід 6-та вулиця в Ню Йорку. В майстерні будуть відбуватися курси кераміки для дорослих і дітей. Подібні курси вела уже Слава Ґеруляк в оселі на Союзівці. Передбачено науку формування глиняних предметів ручно і на гончарському колесі і декорування різними методами.

У день відкриття можна було оглянути виставку праць Слави Ґеруляк, кераміку та керамічні скульптури, кахлі, ікони і т. п. Мисткиня, яка цікавиться археологією, українською і старовинною мітологією, народним мистецтвом — черпає із тих джерел натхнення. Нічого не копіюючи, передає вона зачерпнуті там теми у питомий тільки їй модерний спосіб. Кожний її твір чи то маска, кахля чи скульптура неповторні а всі наче б то живі, зачаровані у глину. Кожна наступна її виставка показує щось нового і під технічним і мистецьким кутом бачення, при тому все пізнати руку, стиль властивий тільки Славі Ґеруляк.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

ВСІ МОЛОДІ ЛЮДИ у віці покликання до війська, які мають карточки кляси IA з номерами-числами понад 125, взагалі не будуть покликані до війська. Їх зможуть покликати тільки тоді, коли б склались якісь надзвичайні обставини. Інші із категорії IA з номером 125 і нижче будуть покликані до Армії шляхом льотерії. До кінця 1971 р. до Армії мають покликати 10 000 осіб.

НА ТАЙВАНІ (ФОРМОЗІ) ПЕРЕБУВАВ каліфорнійський губернатор Роналд Ріґен. У промові на бенкеті тамошнього Клюбу Американського Університету він заявив, що американський Уряд не припинить своєї дальшої допомоги Вільному Китаєві і буде дотримувати вірність своїм зобов'язанням супроти Вільного Китаю.

ФРАНЦІЯ ЗВЕРНУЛАСЯ до шістьох інших членів Европейської Економічної Спільноти, щоб вони повели спільно й зорганізовано боротьбу проти міжнародних торгівців наркотиками. Франції закидають, що її порти є центральними пунктами, з який перепачковується наркотики головно до З'єднаних Стейтів Америки.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в понеділок, 11-го жовтня 1971 р. упокоївся в Бозі в Пассейку, Н. Дж. наш Найдорожчий ТАТО, ДІДО і ПРАДІД

бл. п.

ГРИГОРІЙ ПАВЛИК

нар. 1887 р. в с. Буців, пов. Перемишль, Україна, довголітній член 170-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Сіті, Н. Дж., жертвенний й активний член українських організацій.

ПАНАХИДА в четвер, 14-го жовтня 1971 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні І. Ковальчика, 120 Grand St., Jersey City, N.J.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 15-го жовтня 1971 р. о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. апп. Петра і Павла при Бентлей Евеню о год. 9:30 ранку на цвинтар Holy Name.

В глибокому смутку:

сини — ВОЛОДИМИР і ІВАН
доньки: МАРІЯ ВАНТ
АННА ФАННІНҐ
ОЛЬГА КРУЗ
ОЛЕНА ПАРК
брат — ДЖЕЙМС
11 внуків і 4 правнуки
та ближча і дальша Родина

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 6-го вересня 1971 року відійшов від нас у Вічність на 71-му році життя наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО

бл. п.

СЕМЕН ОНИЩЕНКО

Прибиті важким горем, складаємо нашу щиру подяку всьому Всечесному Духовенству, Диригентам і Співакам за всі похоронні відправи в Аллентавні й Сейнт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Сердечно дякуємо всім Знайомим, Приятелям і Рідним за участь в Панахидах і похороні.

Зокрема щиро дякуємо Всім, що приложили немало труду в влаштуванні похоронного обіду.

Хай Всевишній стократно винагородить Своїми ласками Всіх, які улегшили наш тяжкий біль.

Горем прибиті:

дружина — НАСТЯ
донька — ОЛЬГА з мужем
АНАТОЛІЄМ КОЛОДОМ

ОТЦІ ДУШПАСТИРІ і ПАРАФІЯЛЬНА РАДА З УСІМИ ЦЕРКОВНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Української Католицької Парафії

СВ. ВОЛОДИМИРА й ОЛЬГИ в ЧИКАҐО, Ілл.

ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО

ВРОЧИСТЕ КОПАННЯ ЗЕМЛІ ПІД БУДОВУ НОВОЇ ЦЕРКВИ

— відбудеться —

в неділю, 17-го жовтня 1971 року

на ПЛОЩІ при ОВКЛЕЙ БУЛЬВАРД та СУПЕРІОР ВУЛИЦІ

З ТАКОЮ ПРОГРАМОЮ:

10-та год. — СОБОРНА СЛУЖБА БОЖА на ПЛОЩІ
11:30 год. — ЦЕРЕМОНІЯ КОПАННЯ ЗЕМЛІ
1-ша год. по пол. — СВЯТОЧНИЙ ОБІД — ГОСТИНА В ЗАЛІ СУМА

На випадок непогоди — Служба Божа буде відслужена в Соборі Св. Володимира о год. 8:30, а решта програми, як вказано.

Під час церемонії копання землі відбудеться ДАРУВАННЯ НА БУДОВУ нової церкви. До церемонії копання запрошуємо усіх представників організацій, парафіян та гостей.

Для тих, які письмово бажали б привітати Парафію з нагоди цієї врочистости й вислати свою пожертву, подаємо адресу:

Sts. Volodymyr and Olha Ukrainian Catholic Parish
2247 West Chicago Avenue, Chicago, Ill. 60622

БУДУЄМО НОВИЙ БОЖИЙ ХРАМ — ПАМ'ЯТНИК ПОМІСНОСТИ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ!

Увага! Члени 5-го Відділу УНС в Асторії, Н. Й.

Починаючи з жовтня ц. р. 5-ий Відділ УНСоюзу, Братство св. Миколая в Асторії, Н. Й. відбуватиме

МІСЯЧНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ КОЖНОЇ ТРЕТЬОЇ П'ЯТНИЦІ МІСЯЦЯ

о год. 7-ій веч. в церковній залі при 37-09 31-ша Евню в Асторії, Н. Й.

Повідомлень про місячні Збори картками більше не висилатиметься Членам. Оголошення Зборів Відділу будуть кожночасно поміщувані в рубриці „Збори Відділів" у „Свободі".

Місячні Збори в жовтні відбудуться в п'ятницю, 15-го жовтня 1971, о год. 7-ій веч. в цій же церковній залі.

Володимир Левенець — предс.
Микола Хомянчук, секр. Маріянна Климишин, касир

ПОВІДОМЛЕННЯ

В ЗВ'ЯЗКУ З 7-РІЧЧЯМ СМЕРТИ ПОКІЙНОГО

Василя Косаренка-Косаревича

автора книжки „Московський Сфінкс" і довголітнього секретаря Літературно Мистецького Клюбу в Ню Йорку, подається до відома заінтересованих осіб, що Його могила (без пам'ятника) находиться в New St. Raymond Cemetery на Бронксі в Ню Йорку, секція св. Йосифа, range 95, могила ч. 113.

ПРИЯТЕЛІ

В п'ятницю, 8-го жовтня 1971 р. упокоїлася в Бозі по довгій і тяжкій недузі, прийнявши Святі Тайни

бл. п.

СОФІЯ з ЛІСЬКЕВИЧІВ

НАКОНЕЧНА

на 52-му році життя.

ПОХОРОНИ відбулися в понеділок, 11-го жовтня 1971 р. з Катедри св. о. Николая на цвинтар св. о. Николая в Чикаго, Ілл.

Муж — БОГДАН з синами: НЕСТОРОМ, МИРОНОМ і ЕВГЕНОМ та МАМОЮ
Батько — ДМИТРО ЛІСЬКЕВИЧ в Україні
Брат — ТАРАС ЛІСЬКЕВИЧ з родиною

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

23-го жовтня 1971, о год. 7:00 веч. в готелі The Statler-Hilton — 7th Avenue and 33rd Street, NEW YORK CITY

В програмі вручення Почесних Докторатів УВУ двом Членам Конгресу ЗСА. В мистецькій частині бере участь ХОР „ДУМКА"

ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТИ В ЮВІЛЕЙНИХ СВЯТКУВАННЯХ ЗАПРОШУЄ НАШЕ ГРОМАДЯНСТВО —

Добірний буфет в заряді Пань — Членок 1-го Відділу Союзу Українок Америки

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ УВУ

Білети на Бенкет можна набути в: Arka Company, 48 E. 7th St., New York, N.Y., Самопоміч, 98 Second Ave., New York, N.Y., Surma, 11 East 7th St., New York, N.Y.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

з участю Ректора УВУ Проф. Д-ра ВОЛОДИМИРА ЯНІВА

І ВИСТАВКА ВИДАНЬ УВУ

— відбудеться —

в днях 22, 23, 24 жовтня 1971

В УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ

2 East 79th Street, New York, N.Y. 10021

ВІДБУВСЯ ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД УЗХ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

працю довгими роками на пості голови Головної Управи УЗХ. Нагороджено китицями троянд і всіх присутніх бувших голів, а саме Марію Лехицьку, Анну Левкут і Павлину Різник. По внесенні прапорів американського, українського й організаційного УЗХ, та по молитві, проведеній ігуменом о. д-ром В. Гавлічем, ЧСВВ, вшановано вставанням із місць і мовчанкою всіх померлих членок. Ювілейний з'їзд вшанував своєю присутністю президент УНР в екзилі Микола Лівицький, якого всі привітали оплесками й вставанням із місць. За почесним столом сиділи представники українських світових і жіночих організацій, священство, бувші голови, Екзекутива Головної Управи, представники Братніх організацій і голова Комітету. При перших столах біля почесного столу сиділи представники українських національних товариств і організацій.

Ювілейний З'їзд вітали й складали побажання: Президент УНР М. Лівицький, о. ігумен д-р В. Гавліч, ЧСВВ, о. прот. Данилевич, Стефанія Савчук — представниця Президії УНО Канади і ОУК, д-р Наталія Пазуняк — представниця СФУЖО, д-р Денис Квітковський — представник ПУН, д-р Б. Шебунчак — представник ОДВУ, ІСНО й Українського Лікарського Т-ва, та мгр Р. Гуглевич, посадник українського Ню Йорку — голова Філії УККА метрополії.

Керівниця бенкету представила всіх аголошених і присутніх представників численних українських товариств і організацій, між ними заступницю головного предсідника УНСоюзу п-і Марію Душник.

В мистецькій програмі бенкету виступила письменниця й поетеса Ганна Черінь із своєю гумореською про працю й деяких визначніших членок УЗХ. Тому, що 40-ліття УЗХ неначе символічно збіглося із 100-літнім ювілеєм від дня народження Лесі Українки, то в час бенкету наші визначні й знані артисти з Філядельфії Віра Левицька й Богдан Паздрій виступили з драматичним етюдом Лесі Українки „Іоанна — жінка Хусова".

Секретарка Комітету Раїса Куделя прочитала численні привіти та побажання, а між ними від Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа Сліпого, який присутні приняли оплесками й вставанням з місць, від Митрополита Української Автокефальної Церкви Владики Мстислава, від Ольги Коновалець, Софії Мельник, Голови Проводу Українських Націоналістів О. Штуля та понад 70 привітів від українських організацій Европи, Канади, Австралії, Південної Америки та ЗСА.

Перший раз у історії з'їздів УЗХ не був на ньому присутній проф. Ол. Неприцький-Грановський, бо поважно хворий і тому Рома Шуган від мистецької школи п-і Добровольської зачитала його вірш, присвячений членкам Українського Золотого Хреста.

Зворушливим моментом вечора було нагородження голови Фонду Українського Золотого Хреста Павлини Різник різьбленою касеткою, який то подарунок передали вдячні політв'язні в Україні через ред. О. Зінкевича, які, як їхній вислів подяки за допомогу. Касетку мали нагоду оглядати всі присутні на бенкеті й наповнили її своїми датками. Так зібрано на Фонд УЗХ 253 дол.

В неділю з'їздові сесії продовжувалися й по звітах кожної вибрано нову Головну Управу УЗХ в такому складі, Марія Квітковська — голова, Павлина Різник, Ірина Варивода й Анна Левкут — містоголови, Валентина Мушинська — секретарка, Катерина Онишків і Тетяна Мойсюк — касирка й заст., д-р Софія Карпінська — культ осв. реф., Оксана Генгало і Михалина Величко — виховні реф., Наталія Іванів реф. сусп. опіки, Альбіна Чаповська — організаторка на Сході, а орг. на Захід Марія Громяк, Волод. Кавка і Маруся Попович — пресові референтки, Ірина Шраменко — редакторка сторінки УЗХ в „Жіночому Світі", Анна Кузик, Раїса Куделя, Евстахія Ястремська, Ярослава Зелез, Міра Повх, Надя Карюць і Оля Андрейко — вільні члени, До Контрольної Комісії вибрані: Анна Наконечна, Розалія Григорко, Марія Кукіз, Марія Хмилевська й Левка Крупка.

Меморандум проти переслідування письменників і письменників в Україні, який був схвалений, як і резолюції, що були приняті в тому сенсі, будуть перекладені на англійську мову й вислані до Об'єднаних Націй та до Великодержав.

Свідчення про совєтські злочини

Кент, Огайо (М. М.)— Недавно появився друком памфлет на англійській мові "A Review of Soviet Russian Totalitarian Imperialism". The Institute for Soviet and East European Stdies, John Carroll University, Cleveland, Ohio, 8 pp., $2.00.

Автором вступу і видавцем є проф. М. Пап. Памфлет передруковує матеріяли із публічного суду над російсько-совєтським імперіялізмом, що відбувся в Клівленді 17-го липня 1970 р. Судіями були відомі громадські діячі Клівленду (між ними теперішній республіканський кандидат на мейора Ралф Перк). Свідчення склали майже усі представники сателітних і поневолених націй у присутності численної (500 осіб) публіки. Подія та була широко віднотована в пресі й радіо.

ВІЙНА ЗА ІМПОРТОВАНІ ТОВАРИ

(Закінчення з стор. 2-ої)

у „зраді" інтересів японського пролетаріяту у користь американських імперіялістів - капіталістів.

І тому проголошення президентом Ніксоном 15 серпня ц. р. додаткового 10-відсоткового податку на імпортовані до Америки товари та вимога ревальвації, себто підвищення вартости японського єна, що піднесло б ціну японських товарів, було сприйняте в Японії, „як несправедливий удар, як „ніж у спину", малощо не катастрофа. Але той акт Ніксона не прийшов, як „деус екс махіна". Ще за Д. Д. Айзенгавера і після нього за Джана Кеннеді та Линдона Джансона американські державні мужі при всіх своїх зустрічах з японськими партнерами наполягали на конечності, щоб японський уряд і японські промисловці добровільно призармували динамічний і дуже егоїстичний розгін свого експорту та обнизили бар'єри для імпорту американських товарів до Японії. Останні такі розмови през. Ніксон вів із спеціяльно до Вашингтону делегованим колишнім японським прем'єром Нобосуке Кіші і теперішнім прем'єром Ейсаку Сато. Подорож президента Ніксона на Аляску, на зустріч з японським імператором Гірогіто і його дружиною Нагако була маніфестацією бажання Америки зберегти політичну приязнь з Японією та уникнути одверту митно - торговельну війну з нею. Внаслідок цього нового додаткового мита японські і взагалі закордонні товари в Америці вже подорожчали. Ще не видно якихось разних корисного впливу цих заходів на розгоні американського промислу, але фахівці твердять, що треба було поставити гать проти безконтрольного ввозу до Америки японських товарів просто для того, щоб не мати діла з „японською вроганізацією", з якою японські промисловці, дійшовши до сили завдяки американській допомозі, ставились до Америки, ні трохи не рахуючись з інтересами американського світу праці. Відносини між ЗСА і Японією далі напружені, хоч обидві сторони стараються не допустити до одвертої „текстильної війни".

І. к-н

СПОРТ

Д-Р ОРЕСТ ПОПОВИЧ ПЕРШУНОМ СУАСТ - СХІД В ШАХАХ

Річмонд, Вірджінія. В індивідуальну першість, СУАСТ-Схід, що відбулася тут 28-го і 29-го вересня, ц. р., д-р Орест Попович переміг урядуючого першуна інж. Льва Блонаровича з вислідом 3.5:2.5, здобуваючи цим титул першуна на 1971 р. і переходову чашу „Чорноморської Січі" Нюарк. Інж. Блонарович одержав як нагороду переходову чашу для віцепершунів, що її уфундувала „Українська Централя" Пассейк. Згаданий матч відбувся на те, щоби рішити перші два місця, бо в цьогорічному турнірі СУАСТ-Схід, як було вже повідомлено, інж. Блонарович і д-р Попович осягнули однакові вислідки 8:1 і стали тимчасово ко-чемпіонами. В цьогорічних змаганнях, як в турнірі так і в матчу, партії були розіграні приспішеним темпом, де для обдумування тягів кожний змагун мав лише по пів години на цілу партію. За останніх 11 років, д-р Попович здобув шаховий чемпіонат СУАСТ-Схід 6 разів, інж. Блонарович-4 рази і п. Орест Коцюба-один раз.

Ланка Шахів, СУАСТ-Схід

Вістки УСТ „Ч. Січ"

„Ч. Січ" І - „Ч. Січ ІІ 9:7!

З огляду на першенські міжнародні змагання за Чашу Північно-Центральної Америки між чемпіоном ЗСА 1970 р.,—Елизабетським СК і чемпіоном Мехіка, Управа Шейфер Ліґи Ню Дж. відкликала усі календарні гри минулої неділі, дня 3-го жовтня. Замість лігових змагань, що їх обидві „січові" дружини мали відбути на виїзді в Гартфілд з місцевими італійськими клюбами, наші футболісти відбули тренінгову зустріч на площі Орендж, який приглядалося ок. 200 глядачів.

Молодші „січовики" завдали багато труду своїм старшим братам, яким несподівано стріляли аж 7 голів. Героєм дня вийшов молодий, надійний футболіст Роман Хромовський, що здобув для „Ч. Січі" ІІ 6-ть голів. Чотири голи для „Ч. Січі" І здобув М. Фармига. В обидвох дружинах постійних воротарів заступали змагуни: В. Вільчак в І-ій і О. Ткач в ІІ-ій.

Минулого четверга в рямцях кінцевої стадії підготови гаківкової дружини „Ч. Січі" до сезону, відбулися тренінгові змагання наших гаківкарів з дружиною „Кеннедіснс" на льодовій арені Айронбаду. Коли пишемо ці рядки перед датою четверга дня 7-го жовтня, то вислід нам іще невідомий. Вкінці цього місяця розпічнеться ліговий сезон

Перед 3-ма тижнями розпочалися вже посилені тренінги І-ї чоловічої відбиванкової дружини. Із минулорічного складу до чужих клюбів відійшло кілька наших змагунів,—на місце яких ввійшли молоді виховавці „Ч. Січі", що ними є О. Лебідь і П. Мельник. Це вже 3-й і 4-й з ряду новий нарібок „Ч. Січі" за останні 3-ри роки після Б. Вацлавського і Т. Кальби, що ввійшли до складу І-ї дружини. Тренером І-ї дружини перебрав інж. Б. Гайдучок, його асистентом як провідника дружини став М. Лебедь.

Минулої середи розпочалися тренінги активу жіночих відбиванкових дружин. Цьогорічні тренінги жіночого активу проходять в залі школи Мовнт Вернон, які проводить інж. А. Лапичак.

Весільні дзвони

Продовжуються „січові" весілля. Вийшли заміж дві чолові змагунки відбиванкової дружини „Ч. Січі" Оксана Бук і Марійка Гарматій. В найближчих тижнях відбудуться весілля футболістів І-ї футбольної дружини: Петра Лісевича і Михайла Заремби. Гідним уваги є цей факт, що наші „січовики" традиційно закладають чисто українські родини! Приємно, що політика УСТ „Ч. Січ" базована на власні сили, в спорті, має свій великий вплив на нашу „січову молодь, яка оминає пропасть мішаних подруж.

О. Твардовський

ЛЕВИ — КІКЕРС 3:1 (2:1)

Чикаго, Ілл. — Неділя 26-го вересня. Перша футбольна дружина УАСТ „Леви" перемогла німецьку дружину „Кікерс" 3:1 в других (відплатних) змаганнях осінньового сезону на їхньому власні площі в Лінкольн парку, виступивши в резервовому складі без Миколи Крата і Євгена Мишалова в обороні, та Бориса Шлапака й Євгена Андрушишинаго в атаці. Але за те дружину „Левів" дуже підсилив Михайло Нога, який повернувся з Аргентини до Чикаго. Він не лише був стрільцем одних воріт з вільного копу, але заграв одні з найкращих своїх змагань на правому крилі та дуже часто загрожував своїми скорими акціями німецькому воротареві.

„Леви" були дуже агресивні з самого початку змагань й Іван Полюхович відкрив рахунок 1:0 вже в 9-ій хвилині, відобравши м'яч від Леоніда Скорохода, колишнього футболіста „Левів", який є тепер в осінньому сезоні змагуном німецької дружини „Кікерс". Михайло Нога підніс рахунок 2:0 в 7-ій хвилині сильним далеким стрілом з вільного копу. Протинаступ німецької дружини й воротар Орест Банах оборонив вільне в 9-ій хвилині і м'яч, стріленний з наріжника в 13-й хвилині. Потім німецький воротар оборонив стріл Ноги в 17-ій хвилині. Але в 18-ій хвилині скоротив рахунок 1:2, добивши м'яч, який вирвався з рук нашого воротаря Ореста Банаха. Потім лівокриловий „Левів" Ансельмі Нога прорвався на ворота в 19-ій хв., але їхній воротар вибіг далеко й врятував небезпечну ситуацію. Нападник - центровик „Левів" Віллі Рой перестрілив добру позицію в 22-ій хвилині. Банах оборонив свої ворота два рази в 24-ій і 25-ій хвилинах посиленої атаки „Кікерс". Лівий оборонець „Левів" — Кіпка гарно оборонив свої ворота в 40-ій хвилині.

Після перерви Ногу розбили в 47-ій, а Полюхович перестрілив німецькі ворота в 48-ій хвилинах. Банах оборонив свої ворота в 49-ій хвилині. Наступ „Левів" і лівокриловий Ансельмі стрілив 3:1, добивши стріл Роя з правої сторони в 50-ій хвилині гарних змагань. Німці дуже оспорювали ці ворота. Відношення наріжників 4:0 в користь німців. Після останніх десятих змагань, цього року „Леви" закріпилися на першому місці Вищої Дивізії — групи „Червоні" з відношенням точок 16:4, а воріт 23:9, вигравши сім, зремісувавши 2 і програвши лише одні змагання 1:2 до хорватів. Друге місце зайняла грецька дружина „Олімпікс" з відношенням точок 11:9, а „Кікерс" впали з четвертого на п'яте місце з відношенням точок 7:13. Склад „Левів": Банах, Медина, Кіпка, Підковірів, Іваник. Грін, Аріяс ,Нога, Рой, Полюхович, Ансельмі, а в резерві Яворський і Гординський.

Доріст: Леви — Джоліст 2:4. Ворота стрілив Юрчик Мишалів. Леви — Литовці 0:6.

Юнаки: Леви — Спарта 6:0. Ворота стрілили: Карпа, Гонзалес, Лазор (1), Констанце (1) і Де Марко (2).

Перша Дивізія: Крила — Некакса 1:2. Одинокі ворота стрілив Іван Гулик, Крила — Ріал Ф. К. 0:3.

Третя Дивізія: Сумівські Тигри — Джетс 0:3.

Петро Головатий

ОСІННЯ ЗУСТРІЧ ТУІА І КЛК

Осіння зустріч Товариства Українських Інженерів Америки і Карпатського Лещетарського Клюбу відбулася в суботу та неділю 2 і 3-го жовтня на Союзівці, при відносно добрій погоді, беручи до уваги дощі в поблизьких околицях, спричинені тропікальним гураґаном „Джинджер". Інженери та члени КЛК, їхні симпатики та гості заповнили Союзівку на цей кінець тижня.

У програмі відбувся десятий тенісовий Турнір КЛК за мандрівну чашу д-ра Ярослава Рожанковського. У фінальній грі Роман Ракочий переміг Петра Шипркевича вислідом 6:1, (6:1) здобуваючи мандрівну чашу. В другій рунді за нагороду КЛК — Юрій Петркевич переміг у фінальній грі Мирона Магмета вислідом 3:6, 6:1, 7:6, а в групі жінок Ірина Купчинська перемогла Дзвінку Ленець вислідом 6:2, 6:4.

Члени ТУІА відбули свої сходини, де заслухали доповіді про актуальні справи Т-ва.

У першій доповіді інж. І. Мокрівський з'ясував справи зміни статуту Т-ва, який внаслідок пожвавленої діяльности. Т-ва та змінених обставин треба пристосувати до вимог часу.

У другій доповіді інж. М. Ільків доповідав про видавничі справи Т-ва. У дій ділянці Т-во мав вже значні осяги, а тепер підготовляє до публікації працю українського науковця Юрія Кондратюка з ділянки астронавтики, яка перший раз появилася ще заки світ почав цікавитися летами у міжпланетні простори, й тоді ще не знайшла належного признання ні розголосу.

У третій доповіді інж. Володимир Гнатківський доповідав про „Світовий З'їзд Українських Інженерів", який є запланований ще цієї осені в Торонто. На цьому з'їзді буде порушена справа дискримінації совєтською владою українських інженерів та науковців на українських землях. Доповіді викликали жваву дискусію, яка продовжувалася ще під час коктейлю, який попередив спільну вечерю. Під час вечері голова КЛК інж. Ярослав Рубель привітав присутніх та подякував присутньому д-рові Я. Рожанковському, фундаторові мандрівної чаші, за яку тенісисти змагаються вже десятий раз кожної осени.

По вечері гості забавлялися аж до ранніх годин при звуках оркестри.

Р. Г.

УСК НЮ ЙОРК — Н. Й. ГОТА С. К. 0:3 (0:0)

УСК: Е. Кофі — Ю. Шмига, Р. Гемілтон — Ю. Слободян, Дж. Йонг, Ч. Меккулі — Б. Луцький, С. Гавран, В. Мфум, З. Ловкіс, С. Самко (С. Коваленко, Б. Дзедзіц).

Неділя, 3-го жовтня. Метрополітан Овал, Маспет, Н. Й. Глядачів: 1,400. Суддя: Діполітто.

Проти урядуючого чемпіона ЗСА — Н. Й. „Готи" „УСК твердо держав позиції 65 хвилин і, будучи в цьому періоді рівнорядним противником, міг легко відібрати фаворизованому противникові одну цінну точку. На здивування багатьох хронічних песимістів „УСК" випереджував „Готу" в бойовості духа і свіжості гри. Одначе, в половині другої півгри „УСК" переоцінив ситуацію і тим самим поповнив кардинальну тактичну помилку, переходячи з дефензивної до відкритої гри, коли МекКулі змінив свою ролю. Цю тактичну помилку вміло використала „Гота" і в короткому часі стрілила трос воріт. „УСК" рівнож мав свої нагоди: оборонець „Готи" Штукі врятував на лінії воріт два рази, а при стані 0:2 Мфум стрілив вільного в поперечку. Підсумок: теперішня дружина „УСК-у" в своєму зукраїнізованому складі, є в змозі робити несподіванки навіть найсильнішим противникам, при умові, що керівники дружини не будуть робити частих тактичних помилок.

Резерва „УСК-у" здобула нерішену 1:1 проти резерви Н. Й. „Готи".

Футбольна Стейтова Асоціяція Ню Йорку відзначила грамотами і в значками членів УСК-у Михайла Гаврилюка, Євгена Лисняка і Стефана Качмарського за їхню 25-літню працю в користь футбольного спорту.

Наступні мистецькі змагання УСК розіграє на виїзді проти „Далмантінак" С-К в Шіценпарку, Н. Берген. Початок змагань 3 год. п. пол.

Роман Лисняк

155 КОЛЬОРОВИХ ОБРАЗКІВ

Вінніпеґ. — Склад церковних речей при Консисторії Української Греко - Православної Церкви в Канаді повідомив, що має апарати, подібні зовні до телевізора, в ціні 49 долярів, які показують 155 кольорових образків — ілюстрацій до Нового або Старого Заповітів, а при тім голос із долученої платівки розповідає про дану подію. Записи на платівках для дітей у школах зроблено англійською мовою, але у „Віснику" з 1-го жовтня сказано, що „коли б замовлень було більше, Консисторія постарається про видання платівок, відповідних до образків, в українській мові".

ВИПОЗИЧАЛЬНЯ КНИЖОК

Ню Йорк. — Крім шкільної бібліотеки, при школі св. Юра на 6-й вулиці розпочала з цього навчального року працювати Випозичальня Книжок. Її організував Батьківський Комітет, а фактично — жінки-матері, між ними і п-і Ольга Гной, член Представництва Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді, ОПЛДМ, у ЗСА. Від Висилкової Станиці ОПЛДМ у Ню Йорку Випозичальня Книжок закуповує по 10 примірників різних видань для дітей і молоді. Під наглядом вчителів, діти вибирають книжки у Випозичальні й читають їх вдома, а потім пишуть короткі розповіді про прочитане.

Розшуки

ПП. Професорів української гімназії РШ в Долині,
РОМАНА МІНКА і МИКОЛИ АНДРУХОВА
прошу ласкаво подати мені свою адресу: Дуже прошу!
Anton Shymkovych
7435 W. Fullerton Avenue
Elmwood Park, Ill. 60635

ПОШУКУЮ
СТЕПАН КОСОВНИН
нар. 1924 р. у Львові. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Joseph Kalynowycz
27 Spruce Street
Jersey City, N.J. 07306

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЖОВТНЯ 1971 р.

НЮАРК-ІРВІНГТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Зап. Січ —371 Відд. о год. 7:30 веч. в залі УНДому в Ірвінгтоні. Проситься вирівняти чл. вкладки. — Стефанія Стеців, гол., Леся Назарук, кас., Ю. Варанюк, секр.

НЕДІЛЯ, 17-го ЖОВТНЯ 1971 р.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Управа.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Триквартальні збори Т-ва Запор. Січ — 206 Відд. о год. 1-ій по пол. в парафіяльній залі, 74 Гаррис Аве. Проситься чл. прибути, бо є важні справи. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 6637. З джунглії виходить другий волоцюга

AS TSHULU HIPES THE BODY OF THE VAGABUNDO HE SHOT, TARZAN SEES A SECOND HERMIT STEP FROM THE DARK JUNGLE INTO A GLADE SUNLIGHT.
WE KNOW THAT AT LEAST TWO VAGABUNDOS USE THIS BIVOUAC AND ENTER IT FROM OPPOSITE SIDES! LET'S TAKE THIS ONE ALIVE, TSHULU...FOR QUESTIONING!
YES, TARZAN! MOMBUZI'S EXPERTS TAUGHT ME THE VALUE OF A LIVE PRISONER. I KNOW HOW TO MAKE THIS VAGABUNDO GIVE US... EVIDENCE!

Ш час коли Чулю приховує тіло волоцюги, що його він застрілив, Тарзан бачить, як другий пустельник виходить з залісеної джунглії на яскраве сяйво сонця.

Знаємо, що найменше два волоцюги користуються цим вогнищем і підходять до нього з протилежних сторін. Давай, Чулю, зловимо того другого живцем... для допитів!

Так, Тарзане! Фахівці у Момбузі навчили мене, яка вартість живого полоненого. Я знаю, як зробити, щоб той волоцюга дав нам... докази!